

Asia: VN/23654/2021

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistolain ja Kansallisarkistosta annetun lain muuttamisesta/Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av arkivlagen och lagen om Riksarkivet

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

1 - 3 Asian tausta ja valmistelu, nykytila ja nykytilan arviointi ja tavoitteet

Työllisyysrahasto pitää lakiesitystä kannatettavana, sillä toteutuessaan se yhdenmukaistaa arkistointia koskevan lainsäädännön tiedonhallintaa, tietosuoja ja asiakirjojen julkisuutta koskevan lainsäädännön kanssa ja selkeyttää arkistoalan keskeisiä käsitteitä. Ilman arkistolain uudistamista tiedonhallintalain toimeenpano jää vajavaiseksi, sillä, kuten esityksessäkin on kirjattu, arkistointi on kiinteä osa tiedonhallinnan kokonaisuutta ja asiakirjojen elinkaarta. Lakiesitys tarkoittaa kansallisesti tietosuoja-asetuksen yleisen edun mukaisen arkistointitarkoituksen mukaista käsittelytapaa ja tarkoituksen laajuutta sekä tarkoituksen määrittelyä. Vuodelta 1994 oleva arkistolaki on vanhentunut eikä se ole yhdenmukainen tiedonhallintalain kanssa eikä se vastaa digitalisoituvan toimintaympäristön vaatimuksia.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Lakiesitykseen on kirjattu arkistotoimijoiden (muut toimijat) mahdollisuudesta siirtää arkistoidut asiakirjat Kansallisarkistolle. Toteutuessaan laki siis mahdollistaisi Työllisyysrahaston arkistoitavien asiakirjojen ja arkistometatietojen siirtämisen Kansallisarkiston arkistopalveluun. Työllisyysrahastolla on arkistoitavien asiakirjojen lisäksi paljon pitkään säilytettävää tietoa, joka jää lain soveltamisalan ulkopuolelle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että siirto-optiosta huolimatta Työllisyysrahaston on panostettava asianmukaisiin säilytysjärjestelmiin ja metatietojen suunnitelmalliseen hallintaan. Pitkään säilytettävien tietovarantojen elinkaari on huomattavasti pidempi kuin tietojärjestelmien. Lakiesityksestä ei selviä, onko SÄHKE2-normin tilalle tulossa uutta, hieman vastaavanlaista, normia, jolla on ilmeisesti tarkoitus varmistaa suunnitelmallisuusvaatimus esimerkiksi tietojärjestelmien

suunnittelussa. Työllisyysrahasto pitää kannatettavana, että arkistointiin liittyvät arkistotoimijan vastuut ja velvollisuudet on kuvattu ja arkistoalan keskeiset käsitteet on päivitetty lakiesityksessä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot ja kansainvälinen vertailu

Työllisyysrahastolla ei lausuttavaa.

6 Yksityiskohtaiset perustelut

Sivulla 89 (Laki arkistolain muuttamisesta 6 §) on kirjoitusvirhe: ”arkistonmuodostaja” on syytä korjata muotoon ”arkistotoimija” lakiehdotuksen terminologian mukaisesti.

Sivulla 93 (Laki Kansallisarkistosta annetun lain muuttamisesta 2 § 2a) on säädetty Kansallisarkiston arviointi- ja valvontatehtävistä. Millä tavalla Kansallisarkisto käytännössä toteuttaa lakiehdotuksessa kirjattua arviointi- ja valvontatehtäväänsä? Lakiehdotuksessa ei mainita esimerkiksi oikeudellisesti sitovista määräyksistä tai huomautuksista, eikä sanktion antamismahdollisuudesta.

7 Lakiehdotukset

Työllisyysrahastolla ei lausuttavaa.

8 Muut huomiot

Tiedonhallinnan kokonaisuuden näkökulmasta olisi selkeintä, että arkistointia koskeva säätely olisi suoraan tiedonhallintalaissa, eikä erillisessä arkistolaisissa. Kansallisarkistosta annetun lain on kuitenkin syytä olla oma lakinsa.

Metsämäki Janne
Työllisyysrahasto

Kaarakainen Tomi
Työllisyysrahasto